

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Interpelacija

slovenskega poslanca viteza Schneida in tovarišev do pravosodnega ministra v seji državnega zbora 11. marca.

„Pred nekoliko dnevi je bilo v javnih listih čitati od besede do besede ponatisnen naslednji odlok c. kr. najvišjega sodišča:

(Tu sledi tekst znanega odloka natisnjenega v št. 54 „Slovenskega Naroda“.)

Iz časopisov in iz raznih drugih verjetnih poročil se je tudi izvedelo, da je c. kr. predsedništvo višje deželne sodnije v Gradci ta odlok c. kr. najvišjega sodišča naznanilo ne samo vsem sodnijam tamošnjega okrožja višje deželne sodnije, ampak tudi drugim oblastnjam in uradom, ki njemu niso podložni. Podpisani ne smejo zamolčati, da je tako meritorna vsebina odloka, kakor tudi jako vidna skrb predsedništva c. kr. višje deželne sodnije v Gradci, odloku zagotoviti hitro in povsod uplivajoče razširjenje, vzbudila čut najglobljega razburjenja v onem lojalnem, državi udanem in cesarju zvestem narodu, ki prebiva v enem delu Štajerske in Koroške, potem na Kranjskem, Primorskem in v Istri, in kateri narod vidi, da mu navedeni odlok krati njegove z državnimi osnovnimi postavami zagotovljene pravice ter žali tudi njegovo narodno čast.

Razžaljen je narod v svoji pravici, ker ta razsodba izključuje od države priznano ravnopravnost njegovega jezika v uradu ter skruni njegovo narodno čast, ker se smatra njegov jezik tako, kakor da bi ga ne bilo, kot nenavaden v deželi in ako se rabi, da se more to smatrati kot vzrok ničevosti.

Resno prepričani, da ne more niti iz uradne instrukcije niti iz splošnega sodnijskega reda deželna višja sodnija izvajati pravice formalno odločevati tam, kjer bi imela odločiti samo o meritorni pritožbi strank;

z ozirom na to, ker sta obe razsojevaljoči višji instanci ignorirali, da ima čl. 19 državne osnovne postavbe vzvratno ali nazaj delujočo moč na obstoječe žnjo morebiti v protislovju stoječe zakone in postavno moč imejoče naredbe in ker sta paragrafu 13 podvrgli tak pomen, kateri — v deželi navadni jezik razširja v nek sodnijski jezik ali v deželi navaden sodnijski jezik — naravnost nasprotuje duhu tega zakona in državnega osnovnega zakona;

in z ozirom na to, da je v razsodbi navedeni razlog, „da je nemški jezik izključivi sodnijski jezik na Kranjskem,“ naravnost neresničen, ker se že 30 let na Kranjskem, Štajerskem in sploh v vseh onih krajih dežel, kjer prebivajo Slo-

venci, pri sodnijah mnogokrat tudi slovenski uraduje, katerim višja deželna sodnija sama daje slovenske tiskovine za odloke in razsodbe in ker so mej vsem tem časom sodnije brez zaprek do najnovejšega časa sprejemale slovenske vloge ter izdajale razsodbe in odloke v istem jeziku;

nadalje z ozirom na to, da je z dvornim dekretom od 22. septembra 1835, št. 109, z ministersko naredbo od dne 15. marca 1862, št. 865 in koncem z državno osnovno postavbo o občnih pravicah državljanov od 21. decembra 1867, št. 142 d. z. raba slovenskega jezika pri sodnijah pozitivno določena in pravica slovenskega naroda glede neovirane rabe njegovega jezika v uradu zagotovljena;

potem z ozirom na to, da po najvišji resoluciji od 31. oktobra 1785, št. 489 „ima višja deželna sodnija sicer natanko ozirati se na rabljene formalnosti pri reševanju kake pravde, opažene pomanjkljivosti nižje sodnije takoj naznaniti ter jih za prihodnje ustaviti, kjer pa zakon na opuščen predpis izrečno ne določuje ničevosti, tam naj je take pomanjkljivosti ne ovirajo ter naj sodi“; nikoli in nikjer pa nij vzrok ničevosti to, če sodnik svojo razsodbo izroči stranki v slovenskem jeziku in zato bi se s tem slučajem ne bilo imelo ravnati kot ničevostnim;

naposled z ozirom na to, da je omenjeni odlok najvišje sodnije žaljenje pravic, zagotovljenih z državnimi osnovnimi postavami, ki je tem večje v svojih posledicah, ker so se pri c. kr. okrožnej sodnji v Celji kakor se sliši že samo zaradi razglašanja onega odloka v zadnjih dneh odbile tri slovenske vloge slovenskih strank, a je dolžnost visoke vlade, da celó tam varuje in brani, kjer neprizivni odloki sodnij kratijo splošne pravice državljanov, dovoljujejo si podpisani do nj. ekse. voditelja pravosodnega ministerstva staviti vprašanje:

1. Ali je visokej vladi znana razsodba c. kr. najvišjega sodišča od 16. februarja l. l. št. 1697 in od c. kr. višje deželne sodnije predsedništva v Gradci ukazani razglas tega odloka do podložnih sodnij in drugih, celó avtonomnih oblastnij?

2. Kaj namerava visoka vlada storiti, da s tem odlokom najvišjega sodišča žaljeno pravico Slovencev do ravnopravnosti njih jezika v uradu zopet v veljavo dene?

Pl. Schneid, dr. Vošnjak, dr. Poklukar, Nabergoj, knez Windischgrätz, Kljun, Obreza, dr. Tonkli, grof Hohenwart, V. Pfeifer, grof Margheri, Herman, baron Gödel, dr. Vitezić, grof Harrach, knez Lobkovic, dr. Rieger, Zeithamer, knez Schwarzenberg,

dr. Šrom, knez Alfred Liechtenstein, grof Brandis, grof Kinsky, (in mnogi češki in nemško-konservativni poslanci).

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. marca.

Kriza v avtonomističnej stranki, ki je nastala zaradi **hišnega davka**, je rešena. V včerajšnji seji državnega zbora je bilo namreč o vladni predlogi o hišnem davku skleneno s 175 glasovi zoper 160, da se o tem načrtu preide v specialno debato. Finančni minister je zagovarjal predlogo in naglašal upanje, da s trdom dosežene sloge v desnici ne bode razdrila ta predloga. Tirolska poslanca Oelz in Dipauli sta dejala, da sicer glasujeta za prehod v specialno debato, a da bosta v njej predlagala pristavkov k zakonu. Poslanec Greuter je izjavil, da so levicari veliko obetali, ako bi Tirolci glasovali zoper predlogo. Ustavoverec Menger je dejal, da to, kar Greuter pravi, nij res.

Včerajšnji naš telegram z Dunaja je objavil važno vest, da je predsednik **zbornice poslancev** grof Coronini odložil svoj mandat kot poslanec in s tem tudi mesto zborniškega predsednika. Podpredsednik Smolka je v včerajšnji seji državnega zbora prečital pismo, katero mu je pripisal Coronini, v katerem pravi, da je zato odstopil od predsedništva, ker je iz zadnjih dogodkov v zbornici izprevidel, da nema več onega zaupanja, vsled katerega je bil enoglasno voljen za predsednika in da se je preveril, da zbornici tako ne more več koristno služiti. Ker pa drugače ne bi mogel odstopiti od predsedništva, odložil je ob enem tudi mandat kot poslanec. — Ustavoverci so tedaj zopet jednega od sebe pahnili. — Brez dvombe je, da bode grof Coronini v goriškem velikem posestvu spet enoglasno za poslanca voljen.

Vnanje države.

Na **Rumunskem** je vlada z nova vrgla mej prebivalstvo vprašanje, kako da misli o tem, ako bi se rumunski knez proglasil za kralja. Da Rumunci ne bodo nič zoper to imeli, uma se, temveč pa sosednje države, posebno Avstrija.

Mirovno posredovanje evropskih poslankov v **Carigradu** baje da se ugodno vrši in da so s tekom obravnavanja poslaniki zadovoljni. Denes imajo poslaniki in turški pooblaščenici zopet sejo.

Angleži so stavili boercem v **južnej Afriki** te-le mirovne pogoje: Oni del Transvaalske, kjer prebivajo boerci, dobi popolno neodvisnost ter bode samo imenski pod varstvom Anglije. Angleži ne zahtevajo nič odškodnine ter bodo vodje boerskih „vstašev“ pomiloščeni. Kar se pa tiče južnoafriških domačih rodov, to naj bi kasneje Angleži z boerci določili.

Dopisi.

Iz Maribora 11. marca. [Izv. dopis.]

Kakor je vsacemu znano, je okolica našega mesta čisto slovenska; da pa mesto samo tudi

nij tako nemško, kakor bi to nekateri tukajšnji eksaltado želeli, dokazuje najbolje to, da se je pri poslednjem štetju kljub strahovitemu nemškemu furorju, ki vlada na tukajšnjem magistratu, naštel še vendar precejšnje število Slovencev. A vendar se tu nahaja mnogo uradnikov, kateri fakične razmere le preradi ignorirajo, katerim se zdi biti jako bistven del njihovega uradnega poslovanja prizadevati si, da razširjajo germanizacijo in kateri so celo tako nesramni, da si upajo na neodpušljiv način žaliti narodno čuvstvo slovenski jezik govorečih državljanov. — En tak slučaj naj bode tu priobčen, da se ohrani spominu, kako so pod Taaffejevo vlado razumevali njeni organi tolikokrat naglaševano načelo pravičnosti do vseh narodov in kakovšni interpreti so bili znanih intencij našega vladarja. — Pred nedavnim časom prišel je namreč na tukajšnjo pošto Slovenec, ter je v svojem materinem jeziku zahteval necega pojasnila od uradnika, ki je ravno takrat opravljal službo pisemske pošte. A namesto, da bi bil ta storil svojo dolžnost, zadržal se je prav po ošabnej nemškeji maniri nad stranko: „hier ist ein deutsches Postamt!“ ter se je še le potem zopet ozrl na njo, ko mu je ta po precejšnjem premolku vendar le izrekla svoje iznenadenje, češ, da je ona pričakovala v Mariboru najti „c. k. avstrijsko pošto.“ — K temu pač nij potreba posebnega komentara; vsaj je dovolj, da se uradnik v Mariboru ob Dravi drzne govoriti enako uradniku v Mariboru ob Lahni.

S. Krasa 5. marca. [Izv. dop.] Poslanec dr. Vošnjak je popolnoma po pravici vladi očital, da se na Primorskem razvijanje „irredente“ po mestih in germaniziranje po deželi po popustljivosti od one strani pospešuje, ki bi morala nad vsem čuvati in skrbeti, da se enakomerne pravice delé.

Pravica se tukaj — z ozirom na narodno enakopravnost — le Furlanom in Nemcem izkazuje; Slovani pak, ki od nekda v ogromnej večini tu prebivajo, se pri delitvi omenjenih pravic prezirajo, kakor da bi jih ne bilo. Najjasnejše postavbe se v njih škodo krivo tolmače, kar nam končno rešenje po dr. Bizjaku pri c. kr. trgovinskeji sodnji v Trstu vložene slovenske tožbe dovolj dokazuje. In kar je še žalostnejše — vsak se sme s Slovani norca delati; tako se je uredništvo „Citadina“ nedavno predrznilo naše poslance, odvetnike in ves slovenski narod v svojih „irredenti“ namenjenih in kar je avstrijsko zaničujočih predelkih brez vsakega uzroka javno, prav pobalinsko smešiti; Furlane pak, ki so dognali, da se Trst in cela Primorska uže splošno kot zrela in za anektacijo k italijanskemu kraljestvu pripravljena dežela smatra, zagovarja isto uredništvo, je boža in še po smrti do nebes povzdiguje. O tem smo se prepričali pri poslednjem sprevodu umrlega dr. Angelija, bivšega tržaškega župana, od katerega je „Citadino“ — zaničevaje prejšnje iz c. k. uradnikov najete župane — hvalisavno poročal, da je bil prvi gradjanski župan, da je 10 let županoval in z drugimi svojimi sogradjani nevoljo in veselje delil. Tega pa vendar nij „Citadino“ povedal, da je tržaško mesto v trgovinskem obziru pod prejšnjimi zaničevanimi župani vedno napredovalo in do skoraj nezaslišane važnosti in bogatije dospelo, povedal tudi nij, da se je doba razpada trgovine in ogromnega zadolževanja še le v tečaji gradjanskega županovanja začela, kakor nij povedal, da se je naslov „fidelissima“, ki je tržaško mesto pod nekdanjimi župani pred vsem drugim odlikoval, še le pod grad-

janskim županovanjem v besedo „irredenta“ spremenil.

Pa kdo in kaj je bil prvi gradjanski župan v Trstu, katerega so njegovi čestitelji zelo demonstrativno k večnemu pokoju sprevajali? — prej ko ne — nehoteče sredstvo naših furlanskih gostov in družih poitalijančenih na korist sosednjega kraljestva delajočih agitatorjev, katerim so se pod krinko „liberalnega ustavoverstva“ tudi v Trstu bivaajoči Nemci z namenom pridružili, da bi v približajočej se katastrofi kaj zase in za svoje mandate vlovili. A to nij šala, ampak resnica, katero spoznavajo vsi Tržačani iz merodajnih krogov; in vendar nikdo se ne gane — nikdo nema poguma ustavljati se temu pogubnemu počenjanju! — Vse je še, in še slabše ko pod Auerperg-Lasserjem, pod katerima se je pozgubilo nekdanje vzvišeno načelo „Justitia fundamentum regnorum“. — Kakor še nikoli poprej se zdaj tukaj na kvar Slovanov po mestih italijanizuje in po deželi germanizuje; pri tem se vse kar je slovansko, sumniči in sramoti, da je groza! Kdor tega ne veruje, naj čita dopis neimenovanega Jugoslavana, katerega je „Citadino“ v 48 listu pod napisom „Trieste e gli slavi del Sud“ kot uvodni članek razglasil, in ki se v izvadku po našem glasi:

Jugoslavlani so še zmirom pokorno orodje tajnih spletek naših protivnikov, ki si prizadevajo nas iz števila narodov izbrisati, ki nas prav zdaj zopet proti tržaškemu mestu z namenom ščuvajo, da bi simpatije (?) Italijanov onkraj Adrije zgubili, simpatije, katere so nam s tem dokazali, da so po novinarstvu ob svojem času kretanje Jugoslavanov in posebno zmage Črnogorcev in Srbov z največjim zanimanjem opazovali in sploh naše tennje z največjo marljivostjo zagovarjali. Iz hvaležnosti za to si ne smemo zaveze z Nemci izkati, ampak složiti se moramo z Italijani, katere nam je spoštovati, kajti od njih se bomo učili svobodo ceniti, domovino ljubiti, in narodno samosvest buditi. Ako si hočemo pak milost Italijanov, onega velikega naroda (?) pridobiti, ki nam je uže tolikanj prizanesel, ne smemo opirati se domoljubnim prizadevam tržaškega mesta — ki je odlično italijansko, (?) ampak naj si narodno samosvest tam budimo, kjer nam germanizem preti, in na Reki — našem mestu, — ki se vsled servilizma naše aristokracije brezplemenitosti, naših duhovnikov brez vere in naših poslancev brez značaja — začasno v rokah Magiarov znajde.“

Verjetno je sicer, da je nekaj jugoslovansk odpadnik — kakoršen je „Citadinov“ urednik — to nizko neumo satiro spisal, nerazumljivo je pak, kako je v urejeneji državi kakor si Avstrijo mislimo — mogoče bilo, ta avstrijsko Jugoslovanstvo sramoteči in državno dostojanstvo ponižajoči spis nekaznjeno razglašati!

Videti je iz tega, da se vsakdo, to je mali in veliki predrzneji vladi nagajati, kedar gre za to, Slovanom kakšno drobtinico jim obéane in ustavno zagotovljene narodne enakopravnosti dopuščati, in videti je iz tega se več druge gnjilobe v naši hiši. —

Mi pa javno osmešeni in osramočeni Slovani odbijamo slovesno vse nam po uredništvu „Citadina“ namenjene ostudne lastnosti, odkujemo se uže v naprej vsake zveze s tujci, naj si bodo Nemci ali Lahji, braniti se hočemo po postavnem poti proti vsakemu zatiravcu, in neprestano terjati svoje svete pravice — opirajoči se na Confucijev izrek: Fiat justitia, pcreat mundus!

Iz Sofije v Bolgariji 3. marca [Izv. dop.] (Svečanost v spomin sveto-števanskega dogovora.) Kateremu prijatelju Slavjanstva nij lep in svet spomin na znameniti akt, ki se je podpisal v St. Stefanu dne 3. marca po novem ali 19. februarja po starem koledaru leta 1878? — Posebno pa je svet Bolgarom osvobojenim in mil Rusom — osvoboditeljem!

Tukajšnja „Slavjanska Beseda“, v katerej so zastopana vsa slavjanska plemena, nij si torej mogla izbrati lepšega trenutka, da pokaže svoja čuvstva in da izrazi svojo navdušenost za sveto slavjansko stvar, kakor je bil dan 3. marca. To društvo, katero je v kratkem času svojega obstanka — ustrojilo se je 18. maja lanskega leta pod predsedništvom A. Bezenška — pridobilo si nad 200 članov v samej prestolnici, in katero šteje mej svojimi članovi najodličnejše osebe, ministre, konzule, vojne in civilne načelnike, kakor tudi priproste mestjane in uradnike vseh strok, izbralo je za ta slučaj posebno komisijo (odbor), da sestavi program svečanosti. V tem odboru bile so sledeče 4 osebe: g. polkovnik Loginov (Rus), g. Zahej (Slovak) g. Harcer (Čeh) in g. Bezenšek (Slovenec). Ti so sestavili obširen in zanimiv program, čijega pojedine točke bomo dole videli.

V 10. uri dne 3. marca predpoludnem zbrali so se članovi „Slavjanske Besede“ v društvenih prostorijah, od koder so šli v mitropolitansko cerkvo sv. Kralja k službi božjej, ki se je obhajala v svrhu te svečanosti. Od tam šla je posebna deputacija, obstoječa od predsednika in podpredsednika ter od po jednega zastopnika vsake slavjanske narodnosti, torej ukupno 10 oseb, v ruski konzulat, da izrazi svoja čustva namestniku ruske države in ruskega carja. Deputacija bila je sprejeta jako srčno, in utisek besedij, govorjenih od g. konzula, bil je velikansk.

Zvečer ob 9. uri počela je baklada „Slavjanske Besede“. Baklonoscev, najodličnejših članov bilo je okolo 70. Baklada šla je od društvenih prostorij po glavnih razsvetljenih ulicah do ruskega konzulata, spremljana od mnogobrojnega ljudstva, katero je vkljub neugodnemu vremenu polnilo vse ulice in trgove, osobito pak trg, kder stoji ruski konzulat.

Tam se je izpela od pevskega zbora „Slavjanske Besede“ najprej ruska himna: Bože carja hrani! Potem je govoril predsednik društva g. Volkov pozdraviteljen govor v navzočnosti g. konzula Lišina. Ta je odgovoril po priliki tako-le; „Dovolite mi, gospodje, da Vam izrečem svojo zahvalo za Vaše iskrene pozdrave in za izražanje vaših srčnih čuvstev do mojega ljubega gospodarja, kateremu bom precej poročal o vaših željah in čuvstvih. Dan 19. februarja nij znamenit samo za nas Ruse, nego ta ima ne manje značenje tudi za Bolgare, kajti l. 1878 leta istega dne se je podpisal sv. Stefanski dogovor, kojega Bolgarija nikdar ne sme izgubiti izpred vida. Balkanski polotok, kadar da bilo, no ta bode v rokah Slavjanov, koji so toliko mnogo zanj pretrpeli. Dovolite mi torej, gospodje, da vam se še enkrat zahvalim in da vsliknem: Živio mladi bolgarski knez Aleksander I.“

Gromoviti: Živio! Da živel! in Ura! doneli so od vseh strani, kajti besede, ki jih je govoril ta vrli ruski diplomat s tako navdušenostjo in govorniško umetnostjo, razgrele so vsakemu srce. —

Potem je g. konzul v svojej radostnej navdušenosti povabil vse pričujoče baklonosce,

da dojdejo v njegove sobe. No ker je broj njihov bil tolik, da se ne bi mogli tam pomestiti, in ker je program veleval, da imade započeti v Slavo. Besedi svečan banket, odposlali so posebno deputacijo v konzulat. Mejtem, da je deputacija v prijaznem občenju s konzulom, kateri je posebno povdarjal slavjansko vzajemnost, sprovedla nepozabljive trenutke, izpeli so zvunaj pevci „Jaz sem Sloven z dušo telom“ a vojna muzika igrala je potem slovensko: „Naprej zastava slave!“

Ko se je deputacija povrnila nazaj, govoril je g. predsednik jako navdušeno o važnosti današnjega dne in o čuvstvih tega trenutka. Na to je odgovoril g. konzul mej drugim to le: „Rusija izpolnjuje na balkanskem polotoku misijo starejega brata, kateri treba, da skrbi, da odraste mlajši, in za to mu daja pomoči in naukov. Rusija je dala zares svobodo mladej Bolgariji, a ta zasluga ne bode njena poslednja, kajti poslovice veli: ruha davajočega nema da osiromaši. Z besedami „Živila Bolgarija in cel bolgarski narod!“ svrši g. konzul. In pak so zadoneli gromoviti „Da živel!“ — Navdušeni od tega prekrasnega prizora vrnili so se potem baklonosci na čelu z vojno muziko svirajočo narodni marš „Šumi Marica“ do prostorij „Slavjanske Besede“.

Tu se je počel sedaj banket, pri katerem je bilo navzočih do 80 oseb. Bilo bi jih še več, ali žalibog majhene prostorije ne dopuščajo.

Pri tem banketu počastili so nas mej drugimi: ruski konzul g. Lišin in njegov sekretar, načelnik političnega kabineta nj. visočanstva g. dr. Stoilov, glavni komandiri vojništva, šefi vseh oddelkov ministerstva, sekretar srbskega konzulata, vsi doktori civilni in vojni, odlični mestjani in zastopniki vseh slavjanskih narodnostij. Govorilo in nazdravljalo se je torej v vseh slavjanskih jezikih. Prvi je nazdravil predsednik v bolgarskem jeziku carju osvoboditelju. Na to se je zahvalil ruski konzul in nazdravil bolgarskemu knezu. Nadalje je nazdravil podpredsednik srbskemu in črnogorskemu knezu. In za to se je zahvalil sekretar srbskega konzulata g. Bodi, ter nazdravil bolgarskeje inteligenciji. V imenu Slovencev govoril je g. Bezenšek, v imenu Hrvatov g. Lovrić, v imenu Čehov g. Havrda, v imenu Slovakov g. Zahej. In ta se je pokazal tudi kot govornik v pravem pomenu besede. Čeravno je govoril v svojem jeziku, napravile so njegove besede tako navdušenost, da so navzočni Bolgari in Rusi poljubovali, ga vzdignili na rame ter nosili okolo. A kdo bi popisal vse zdravijce, in kako bi zamogel samo glavnejši zadržaj zabeležiti, dosta da rečem, da takega slavnostnega večera pod Balkanom še nikdar nij bilo!

Vse je šlo po najboljem redu, in bili so srčno zadovoljni ter visoko navdušeni vsi pričujoči. — Reditelj cele svečanosti bil je A. Bezenšek.

A konec svečanosti napravil se je s plesanjem „Hora“, „Kola“ in drugih slavjanskih narodnih plesov, ki so potrajali do ranega jutra. „Slavjanska Beseda“ si zamore k takemu uspehu čestitati in spoštovanje, katero uže zdaj uživa od vseh strank in strani, bode se vsled tega gotovo še povečalo.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 12. marca. Eksekutivni odbor desnice državnega zbora je sklenil voliti dr. Smolko za predsednika državnemu

zboru: za prvega podpredsednika je sklenil voliti barona Gödela, a mesto drugzega podpredsednika prepustiti ustavovrnej stranki.

Domače stvari.

— („Ljubljanskega Zvona“) četrtič natisnena prva številka razposlala se je sinoči vsem p. t. naročnikom, kateri so se bili pozneje oglasili za naročbo. Kdor je torej vse tri liste prejel, a se naročil samo za četrtletje, izvoli naj čim prej poslati nam nadaljno naročnino, ker sicer se mu št. 4 ne pošlje. „Zvonov“ papir in tisek sta vrlo draga, zato je prosimo svojih č. naročnikov točnosti.

Upravištvo „L. Z.“

— (Vestenekova afêra.) Ponedeljek 14. t. m. ob 3½ uri popoldne bo pri tukajšnji delegirane okrajne sodni glavna obravnava glede zatožbe žandarmskega „wahtmeistra“ Wagnerja zoper Alojza Koblarja, župana v Litiji, zavoljo „razžaljene česti“, doprinesene s tem, da je g. Koblar znano Vestenekovo afêro deželnemu predsedniku naznanil.

— (Prihodnje učiteljske preskušnje) bodo v Ljubljani pričele se 25. aprila t. l. ter se imajo oni učitelji, ki se hote tej preskušnji podvreči, pri izpraševalni komisiji oglasiti do 17. aprila.

— (Ustanove za invalide,) ki so bile ustanovljene v spomin pohoda nj. veličanstev cesarja in cesarice v postojinsko jamo 11. marca 1857. l., dobili so za l. 1881. tile vojaški doslužniki: France Kovač iz Postojine, Luka Brne in Miha Znidaršič iz Orehka, Miha Brgoč iz Trnja, Anton Fajdiga z Malega otoka in Jože Počkaj z Ostrožnega brda, vsi po 37 gl. 80 kr. Iz Metelkove invalidne ustanove so dobili za l. 1881. po 37 gl. 80 kr.: Karel Metelko iz Brezovice, Martin Ržen iz Jelševca, Jože Kocjan iz Trebeljnega, Anton Nahtigal z Derečega vrha, Matija Ržen iz Jelševca, Jarnej Ulepič iz Stare vasi in Šimen Ilvar iz Radulje.

— (Ljudsko štenje v Velikih Laščah in Turjaku.) V Laščah se je pri zadnjem štenji našelo 59 hiš in 430 ljudi, l. 1869 je bilo 55 hiš in 361 duš. K Laščam pripadajo še Zgorenje Retije, 35 duš; Dolenje Retije 30; Strmec 41, Srobotnik 54. Velikolaška občina šteje tedaj skupaj 590 oseb, l. 1869 bilo jih 514. Turjaška občina ima 1452 duš, Turjak sam pa ima 31 hiš in 218 oseb, skupaj tedaj 1670 duš. V 11 letih se je prebivalstvo tukaj namnožilo za 204 osebe.

— (Celjskeje okrožne sodni) gre čast in zasluga, da je rešila Avstrijo s tem, ker je ona prva vrnila na podlagi znane razsodbe najvišje sodni in okrožnice Waserjeve, slovensko pisane vloge. Kakor se nam namreč iz Celja poroča, prejel je pred štirimi dnevi tamošnji advokat dr. Srnc tri v slovenskem jeziku pisane vloge vrnene „als in einer nicht landes üblichen Gerichtssprache verfasst“. —

— (Založnice in hranilnice) snujejo se kakor razvidimo iz privatnih v tej zadevi nam došli poročila — v Novem mestu, na Krškem in v Ilirskej Bistrici na Kranjskem, v Kastvu na Primorskem in v Ptuj na Štajerskem in sicer nekatere od teh vsled inicijative tukajšnjega glavnega zastopnika banke „Slavije“.

— (Poslanec g. dr. Radaj) je vsem županom svojega mariborskega okraja brezplačno ponudil svojo pripomoč pri izdelovanju ugovorov ali reklamacij zavoljo gruntne davka.

— (Iz Gorice) se nam piše 11. t. m.: Današnja 11. št. „Soče“ je bila zaplenjena, potem, ko so bile vse številke po mestu uže oddane.

— (Zemljiški davek v mariborskem okraju) bode pomnožen na 39.000 gl. To je — pravi „Gosp.“ — žalostni nasledek liberalnih volitev, nesrečni uspeh od liberalcev po kopitu Seidl-Brandstetterjevem sklenene postave l. 1869 in njene izvršitve po raznih komisijah, ki so grunte previsoko vcenile. Največ kriva je pa deželna komisija štajerska, ki je baje tarife okrajnih komisij za 5% pomnožila in na Dunaj poročala, da štajerski grunti dajejo uže 13 milijonov goldinarjev čistega dohodka; stari kataster kaže samo 7 milijonov. Res, karkoli so liberalci v rokah imeli, vse so skvarili, samo oderuhov ne!

— („Jugoslovanski Stenograf“), katerega v Sofiji izdaje trudoljubivi g. prof. A. Bezenšek, došel nam je po poluletnem prestanku zopet jedenkrat. Uredništvo obeta, da hoče po sedaj list redno izdajati vsak mesec, da tem načinom dopolni lanske še nedovršeni letnik, in da svojim naročnikom podá tudi za leto 1880, dobode zdaj še dopolnilne tri liste; novi naročniki pak imajo plačati 3 gold. za vse tekoče leto, ker bodo dobili vseh 9 listov. Naročnina naj se blagovoljno pošilja v priporočenih pismih naravnost v Sofijo „uredništvu jugoslovanskega Stenografa“. — Stenografični del listov, kateri prinaša na 32. strani Bojanovo pesen „Zimski dan“, tiskal se boče odsle v Zagrebu. Opozorujemo svoje rojake na jedini ta naš stenografski list, ter ga jim priporočamo najtoplejše. — n.

Razne vesti.

* (Velikansk požar.) V Parizu je 9. t. m. zgorelo veliko poslopje: „magasins au Printemps“, kjer so bile same prodajalnice. Dva človeka sta unesrečila ter umrla za opeklinami, 19 oseb je pa nevarno ranjenih. Škode je 9 milijonov frankov, zavarovano pa je bilo poslopje za 7½ milijonov frankov.

* (Zgodovina prašiča.) Dosti je ljudi, ki imajo radi tiče, pse in celo mačke ter jim strežejo. V Parizu pa je živel mož, kateremu se je posebno priljubil debel majhen prašiček, katerega je dobil v dar od svojega soseda. Imel ga je tako rad, da ga je imel pri sebi v stanovanju na hodniku v četrtem nadstropju. Mejtem pa je prišlo obleganje mesta Pariza in nastala je znana lakota. Prašička je trebalo skriti, ker naš prijatelj se na noben način nij hotel od njega ločiti. Skril ga je v svojo spalno sobo in ga pital z odpadki, kar je sam jedel. Ali prašiček je postal prašič in pričel je tako kruliti, da bi se naposled moral izdati. Gospodar teškim srcem sklence zaklati svojega ljubljence. Da bi se pa prašičje cviljenje v okolici ne slišalo, vsede se gospa h glasoviru ter prične fortissimo igrati, vsi drugi članje rodbine pa so peli slavnostni koral. Prašič je bil mrtev. Ali kako mu pa zdaj ščetine osmoditi, da ne bi po hiši smrdelo? Tudi temu se odpomaga! Gospodar prinese mjila in prašiča dobro namjili, potem pa vzame britev ter iskreno ljubljencega prav do čistega obrije. —

Tržne cene

v Ljubljani 12. marca t. l.

Pšenica hektoliter 9 gl. 59 kr. — rež 6 gl. 66 kr.; — ječmen 4 gl. 71 kr.; — oves 3 gl. 09 kr.; — ajda 5 gl. 53 kr.; — prosó 4 gl. 87 kr.; — kuruza 5 gl. 53 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gl. 85 kr.; — fižol hektoliter 8 gl. — kr.; masla kilogram 1 gl. 07 kr.; mast — gl. 76 kr.; — špeh frišen — gl. 64 kr.; špeh povojen — gl. 70 kr.; — jajce po 1½ kr.; — mleka liter 8 kr.; — govednine kilogram 56 kr.; — teletnine 48 kr.; — svinjsko meso 54 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gl. 68 kr.; — slame 1 gl. 72 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gl. — kr.; — mehka 4 gl. 50 kr.

Dunajska borza 11. marca.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	73	gld.	50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	76	"	—	"
Zlata renta . . .	90	"	50	"
1860 drž. posojilo . . .	130	"	10	"
Akcije narodne banke . . .	814	"	—	"
Kreditne akcije . . .	292	"	30	"
London . . .	117	"	25	"
Srebro . . .	—	"	—	"
Napol. . .	9	"	28	"
C. kr. cekini . . .	5	"	53	"
Državne marke . . .	57	"	10	"

Razpis javne dražbe.

V Velikej Dolini, političnem okraji Krškem, se bode zidala nova župna cerkev.

Delo vkupno cenjeno je na 27.306 gld. 94 kr. in bo oddano po javnej dražbi.

Dražba se bo vršila dne 6. aprila t. l. od 10. do 12. ure predpoludnem v prostorih c. kr. okrajnega glavarstva v Krškem.

Kdor se dražbe udeležiti želi, mora 5% žalbino položiti, dostalec pa ima to na 10% jamčevino pomnožiti.

Sprejemale se bodo tudi pismene ponudbe; takim se mora priklopiti 10% jamčevina in mora nudilec v njej izrečno izjaviti, da so mu stavbeni pogoji znani in da se jim podvrže.

Pri enakih ponudbah ima ustmena prednost. Načrti, prevdarek in stavbeni pogoji so razpoloženi pri c. kr. okrajnem poglavarstvu v Krškem in pri podpisnem predsedniku stavbenega odbora na Jesenicah.

Odbor si pridržuje pravo od podanih ponudb ono sprejeti, katero spozna za najugodnejšo.

Pozivajo se na dražbo vsi, ki upitno delo podvzeti želijo.

Odbor za stavbo cerkve v Velikej Dolini, dne 9. marca 1881.

Dr. Namorš, predsednik.

(136—1)

Naznanilo.

Izurjen vrtnar se priporoča z najlepšimi spričevali visokej gospodi in veleposestnikom. Razen vrtnarstva je tudi v različnih kmetijskih predmetih seznanjen: v poljedelstvu, v vinoreji, v živinoreji, v čebelarstvu ter je samec in prost vojaščine; govori slovenski, nemški in italijanski jezik. Seznanjen je z obnebjem štajerske, kranjske in primorske dežele. — Kdor hoče o tem natančno pozvedeti, naj se oglasi pri opravištvu tega lista.

(137)

Slamnike

pere in prenaresja po najelegantnejših novih modelih in najnižjih cenah

Josip Merjesič, sv. Petra cesta št. 29.

(129—1)

Tuji.

11. marca:

Pri Slou: Witzemann iz Dornbirna. — Oberwalder iz Domžal. — Müller iz Lipnika. — Koch z Dunaja.

Pri Malici: Fichtenau z Dolenjskega. — Keslar iz Celovca. — Suskov iz Ljubljane. — Pick z Dunaja. — Rossbach iz Reichenberga.

BILANCA

prve dolensjske posojilnice v Metliki
koncem leta 1880.

Tek. št.	Aktiva	gld.	kr.	Tek. št.	Pasiva	gld.	kr.
1	Mejniška renta	20.969	47	1	209 deležev posamnih članov à 18 gld.	3.763	—
2	182 knjižic ostalih po 15 kr.	27	30	2	Kapitalizovanih 6% obrestij	1.459	94
3	Ostanek v kasi koncem leta 1880	1.110	32	3	Vloge članov	717	14
				4	Od teh kap. 6% obrestij.	47	45
				5	Vloge neudov	14.636	27
				6	Od teh 6% obrestij	661	93
				7	Družbena zaklada	456	62
				8	Neplačani stroški	51	46
				9	Čisti dobiček članov	314	28
	Skupaj	22.107	9		Skupaj	22.107	9

V METLIKI, dne 28. januarja 1881.

Anton Prosenik m. p., blagajnik.

Ivan Kapelle m. p., direktor.

Ferdinand Saloker m. p., kontrolor.

(132)

A. Krejči,

v Ljubljani,

kongresni trg, na voglu gledališčne ulice, priporoča svojo veliko zalogo vseh vrst modernih

klobukov in kap;

prejema tudi

kožuhovine in zimsko obleko

čez poletje v shranjevanje. (133—1)

Tovariš

s čisto vlogo 3000 gld. išče se za nadaljevanje v Ljubljani postoječega obrtniškega podjetja. Natančneje pove F. Müllerjev „Anoncen-Bureau“ v Ljubljani. (127—2)

Marija Dogan

v Ljubljani, (134—1)

„Fournier-tovarna“,

priporoča lastne izdelke najlepšega

fourniera.

Domoljubno dež. pomočno društvo za Kranjsko

vabi najljubljene družabnike k

občnemu zboru,

kateri bo

v ponedeljek 14. marca ob 6. uri zvečer

v dvorani na magistratu.

Program:

1. Gospodarstveno poročilo in završen račun l. 1880.
2. Volitev treh preglednikov računa in dveh namestnikov.
3. Volitev dveh odbornikov za tedanje volitveno dobo.
4. Nasveti družabnikov. (131—2)

V Ljubljani, dne 10. marca 1881.

Za društveno vodstvo:

Dr. Stöckl m. p.

Murnik m. p.

Na prodaj so novo izdelane (135—1)

Orglje

z dvema registroma, katere orglavec sam lahko goni, pri Jarneju Tavčarju, na sv. Petra cesti h. št. 1.

Umetne (640—25)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v zlatu, vulkanitu ali celulozidu brez bolečin. Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel, poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

Zahvala in priporočilo.

Čestitemu občinstvu naznanjam udano, da sem dne 3. marca t. l. svojemu najstarejšemu sinu Francetu Legatu predala svojo uže 27 let postoječo lončarijo in tudi svoje posestvo na Trnovskem pristanu št. 4 z vsemi aktivi in pasivi. — Zahvaljujoč se za meni izkazovano zaupanje, prosim, naj se ono ne odtegne tudi novemu lastniku.

V Ljubljani, 12. marca 1881.

Sé spoštovanjem

Marija Legat.

Z ozirom na zgorenji oglas, potrjujem, da sem prevzel doslej 27 let postoječo

Legatovo lončarijo

s posestvom vred na Trnovskem pristanu št. 4, ter naznanjam velemenjem občinstvu, da hočem popolnem novo urejeno in zboljšano pečarijo pod trdko

France Legat

nadaljevati. — Naj zagotovim, da si bodem smatral za poglavito nalogo to, svojim p. n. naročnikom postreči z najčistejšimi in najsolidnejšimi izdelki prav po ceni ter prosim, naj se tudi meni izkazuje ono zaupanje, ki se je izkazovalo prejšnji lastnici ter se naj me počesti z obilnimi naročili.

V Ljubljani, 12. marca 1881.

Udani

France Legat.

(123—2)

Izdatelj in urednik Makso Armič.

Lekarna „pri samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-jeva

na mestnem trgu v Ljubljani,

priporoča p. n. občinstvu sledeče, zmirom sveže (frišne) vsled dolgoletnega izkustva kot izvrstno uplivne priznane specialitete, izkušena domača in homeopatiška zdravila: (71—5)

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje, najboljše vrste

Anaterinska ustna voda, najboljše za ohranjanje zob

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne sme bi

gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavo s 6. škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavo.

Naročila iz dežele izvrše se takoj.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.